

Danny Boyle

Med sine første to film har Danny Boyle vist en ny vej for britisk film, hvor man med tungen lige i munden kan styre udenom den tunge socialrealisme og lave befriende energiske og populære film; hans amerikansk producerede film er uundgåeligt svagere, men Boyle er på vej tilbage til engelsk film

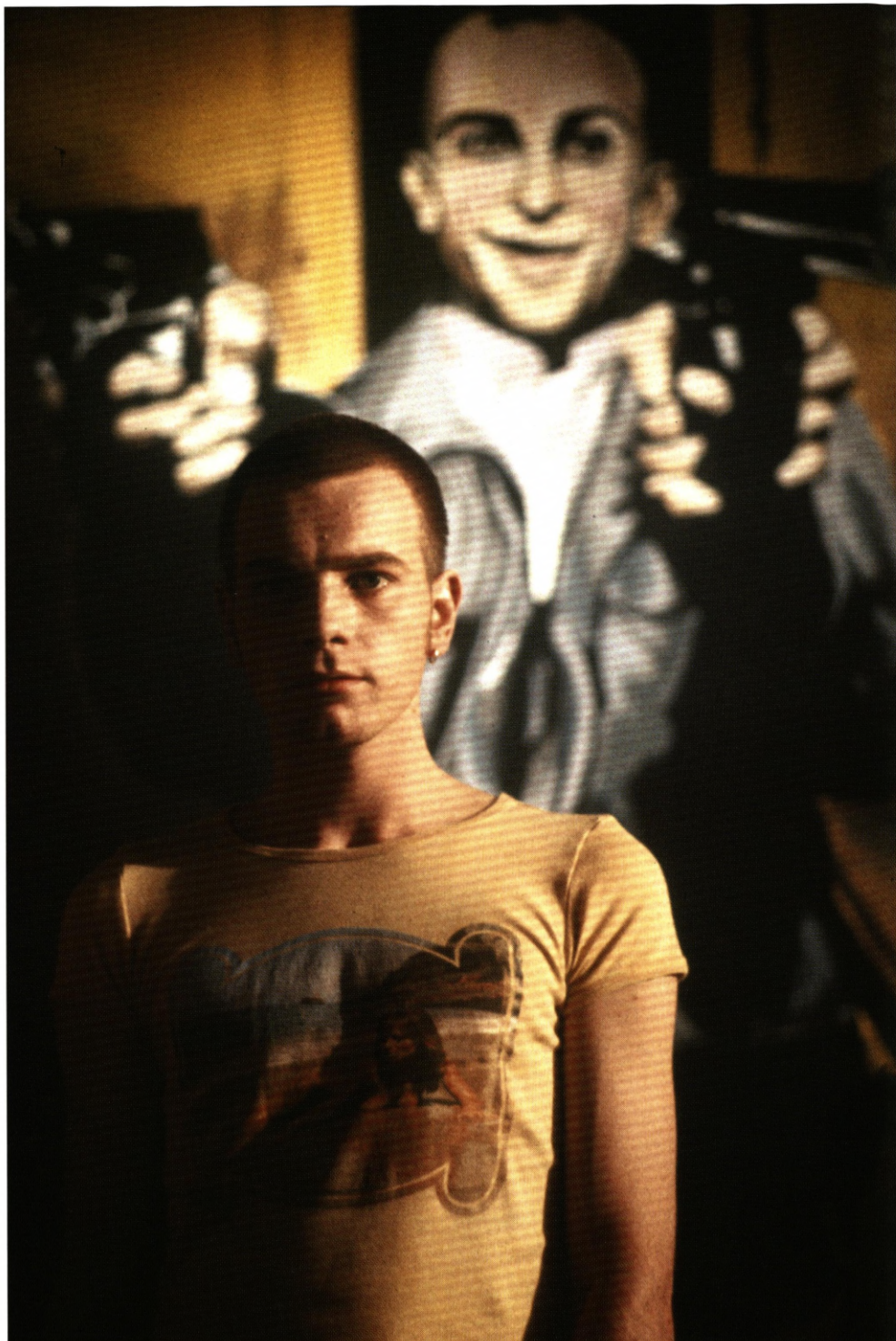
Danny Boyle er født i Manchester, England i 1956. Op gennem 1980'erne instruerede han tv-dramatik for BBC og enkelte afsnit af krimiserien *Inspector Morse* (1987); samtidig instruerede han også skuespil med teatertruppen Joint Stock Company i London. På den baggrund gav Channel Four Films ham mulighed for at omsætte manuskriptet *Shallow Grave* til en spillefilm.

Så gode venner var de vist. *Shallow Grave* (1994, *Mord mellem venner*) foregår hovedsageligt i en stor, moderne lejlighed i Edinburgh, hvor de tre venner - journalisten Alex (Ewan McGregor), lægen Juliet (Kerry Fox) og bogholderen David (Christopher Eccleston) - residerer. De leder efter en fjerde sambo og finder efter en række perfide 'ansættelsessamtaler' frem til den tjekkede og tilpas cool Hugo (Keith Allen). Kort efter dennes indflytning finder de tre venner dog Hugo død af en overdosis på sit værelse, med en kuffertfuld penge under sengen. Efter korte moralske skrupler beslutter Alex, Juliet og David sig for at partere liget, grave det ned i skoven og beholde pengene. Mens politiet fatter interesse for lejlighedens beboere, og to gorillaer kommer på sporet af pengene, begynder de tre samboers venskab dog at knage betydeligt.

Shallow Grave blev skabt for 1 million pund i samarbejde med manuskriptforfat-

teren John Hodge og producenten Andrew McDonald (barnebarn af den legendariske Emeric Pressburger). Begge er skotter, og *Shallow Grave* har da også en særlig u-engelsk stemning over sig. Ulig andre britiske film fra perioden - f.eks. Alan Parkers *The Commitments* (1991), Mike Leighs *Naked* (1993), Ken Loachs *Ladybird, Ladybird* (1994) - beskæftiger *Shallow Grave* sig på ingen måde med den britiske socialrealistiske arv. "Fortællingen var vores gud", sagde Boyle om filmen, og lige fra filmens start (kameraet suser i fast motion rundt i Edinburghs gader ledsaget af elektronisk musik) har *Shallow Grave* et forfriskende narrativt drive, der bærer filmen til dens voldsomme slutning. Med åbenlys inspiration fra Quentin Tarantino dvæles der ikke ved ikke-fortælleorienterede elementer; da David f.eks. myrder de to banditter med en hammer, stopper filmen ikke for at lade de tre hovedpersoner diskutere de etiske problemstillinger, der kunne tilknyttes et dobbeltmord. I stedet kører de ud i skoven og begraver de to lig sammen med den lemlæstede Hugo.

Shallow Grave blev en klar succes i Storbritannien, og jorden var gødet til at stilen kunne fortsættes i Danny Boyles næste film, *Trainspotting* (1996). Den er baseret på Irvin Welshs undergrundsroman af samme navn om en gruppe unge heroinmisbrugere i nutidens Edinburgh. Igen allierede Boyle sig med Hodge og

Trainspotting

Trainspotting er muligvis en endnu mere energisk film end sin forgænger. Tilskueren kastes ind i handlingen fra starten, hvor Ewan McGregors Renton storgrinende spæner gennem Edinburghs gader med to butiksvagter i hælene og Iggy Pops *Lust for Life* på lydsporet. Via Rentons voice over glides der sømløst tilbage i tiden og filmen følger herfra Renton og hans gruppe af venner. De fleste af dem er på heroin, men er det ikke på den deprimerende og beskidte måde, man kender fra film som *Christiane F* (Ulrich Edel, 1981), *Drugstore Cowboy* (Gus Van Sant, 1989) og *The Basketball Diaries* (Scott Kalvert, 1995). *Trainspottings* narkomaner er - ligesom John Travoltas Vincent Vega i *Pulp Fiction* (1994) - narkomaner, fordi de kan lide det: "Otherwise we wouldn't do it", som Renton siger i filmens start. Heroinen sætter dem i stand til at være storslåede og grandiose mennesker, der skiller sig ud fra den kedelige, skotske masse. Filmens stil følger bemærkelsesværdigt sine antihelte i deres urealistiske opfattelse af verden. Dette afføder flere utrolige scener, f.eks. hvor Renton dykker ned efter to heroinstikpiller i et fækaliefyldt toilet, der på uforklarlig vis forvandles til et krystalklart bassin, hvor pillerne ligger på bunden som to glimtende juveler. Midtvejs i filmen går det dog galt for Renton, der (som vi ser i åbningsscenen) bliver fanget af politiet og tvunget igennem en pinefuld afgiftning. Herefter tages venskabet til de stadig afhængige (og i virkeligheden meget sølle) venner op, og Renton må tage voldsomme skridt for at frigøre sig fra dem og narkomiljøet.

Trainspotting blev et massivt hit i Storbritannien og resten af Europa, hvor filmen dog også skabte debat, da det blev hævdet, at den forherliger heroinmisbrug. I

værste fald kan man da også se *Trainspotting* som en ansvarsløs skildring af en gruppe bohème-junkier; i bedste fald er filmen en til tider hysterisk morsom rutsjebanetur gennem en surreelt opfattet skotsk hverdag.

Kunstigt åndedræt. Med *Trainspottings* succes var det uundgåeligt, at Danny Boyle, John Hodge og Andrew McDonald blev lokket til USA til deres næste film. Boyle blev tilbudt - men afslog - at instruere *Alien Resurrection* (1997, *Alien: Genopstandelsen*), der efterfølgende blev lavet af Jean-Pierre Jeunet, for i stedet at realisere et tidligere manuskript, *A Life Less Ordinary* (1997, *Et ikke helt almindeligt liv*). Plottet omhandler en fyret rengøringsassistent (igen Ewan McGregor), der lidt tilfældigt kidnapper sin arbejdsgivers datter (Cameron Diaz) for at få sit job igen. Mange forviklinger følger. Filmene er en lidt forvirret blanding af genrer; romantisk komedie, screwball-komedie, road movie og krimi blandes med engle à la Capras *It's a Wonderful Life* (1946, *Det er herligt at leve*), drømmescener og en animeret slutning. Flere af de stiltræk, der virkede så godt i *Shallow Grave* og *Trainspotting* (den energiske start, brugen af rock- og technomusik, fantasisekvenserne) bliver i *A Life Less Ordinary* ufriske og forstillede. Realismebruddet er totalt, charmen fraværende og stilen dominerer indholdet med hård hånd. Filmene kan overhovedet ses som prototypen på den europæiske instruktørs famlende debut i USA (ligesom Neil Jordan, George Sluizer, Ole Bornedal m.fl.); en lidt uheldig blanding af instruktørens auteur-greb og Hollywoods studiesystem.

Efter *A Life Less Ordinary* kastede Danny Boyle sig over segmentfilmen *The Lightyears Trilogy*, der skulle bestå af tre

dele, instrueret af hver sin instruktør (Boyle, Kevin Smith og Gary Fleeder). Boyle indspillede sin del i februar 1998 under titlen *Alien Love Triangle* med Kenneth Branagh, Courteney Cox-Arquette og Heather Graham i rollerne. Men da produktionsselskabet Miramax besluttede at udbygge Fleeders del *The Impostor* til en spillefilm, faldt segmentkonceptet til jorden. I øjeblikket er *Alien Love Triangle* færdigklippet og ender formentlig som bonusmateriale på dvd-udgaven af *The Impostor*.

Teamet Boyle/Hodge/McDonald valgte dog også at få deres næste film finansieret for amerikanske penge. Med et stort budget i ryggen kunne filmatiseringen af Alex Garlands backpacker-roman *The Beach* (dansk oversættelse: *Stranden*) realiseres. De amerikanske investorer insisterede dog på, at Ewan McGregor i den dominerende hovedrolle blev udskiftet med det mere sikre kort Leonardo DiCaprio, og at der blev skrevet en romance ind i plottet. Med sin hæsblæsende start i Bangkoks klaustrofobiske gader ledsaget af DiCaprios voice over ligner *The Beach* (2000) en overbevisende opdatering af *Trainspotting*. Men da filmen (og dens tre hovedpersoner) først ankommer til titel-

stranden - der er befolket af et hemmeligt samfund af rygsæksrejsende - mister filmen pusten og må forlade sig på flotte billeder og smukke hovedpersoner. Da hovedpersonen Richard sent i filmen begynder at blive lettere sindssyg, omdannes filmen i en scene spektakulært til et computerspil med Richard som hovedperson, men det virker som et stunt, et kunstigt åndedræt til en film, der mangler Boyles patenterede narrative fremdrift.

Støvsugning i Paradis. Med sine første to film har Danny Boyle vist en ny vej for britisk film, hvor man med tungen lige i munden kan styre udenom den tunge socialrealisme og lave befriende energiske og populære film - uden dog at lave regulære komedier; en vej instruktører som Stefan Schwartz (*Shooting Fish*, 1997), Guy Ritchie (*Lock, Stock and Two Smoking Barrels*, 1998, *Rub, stub og to rygende geværer*, og *Snatch*, 2000) og Justin Kerrigan (*Human Traffic*, 1999) har fulgt. Boyles amerikansk producerede film har næsten uundgåeligt været svagere, med manglende sammenhæng mellem fortællelalent og en god historie. Men hans to kommende film *Vacuuuming Completely Nude in Paradise* og *Strumpet* bliver begge produceret for engelsk tv.

Christopher Seidelin

Filmografi

1994	Shallow Grave/ Mord mellem venner
1996	Trainspotting
1997	A Life Less Ordinary/Et ikke helt almindeligt liv
2000	The Beach